Regressions- och tidsserieanalys Föreläsning 9 - Säsongsrensning med regression

Mattias Villani

Statistiska institutionen Stockholms universitet

Institutionen för datavetenskap Linköpings universitet

Översikt

- Repetition kategoriska förklarande variabler
- Säsongsrensning med regression
- Saknade förklarande variabler i regression
- Interaktioner i regression

Binära förklarande variabler

Binära (dummy) variabler som bara kan anta två värden. Ex:

$$holiday = \begin{cases} 1 & om \ r\"{o}d \ dag \\ 0 & annars \end{cases}$$

Regressionsmodell med binär förklarande variabel:

$$y = \alpha + \beta_1 \cdot \text{temp} + \beta_2 \cdot \text{holiday} + \varepsilon$$

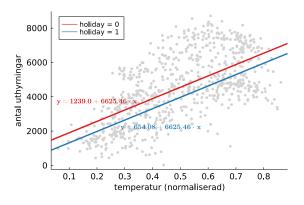
innebär att vi får två parallella regressionlinjer

$$y = \begin{cases} \alpha + \beta_1 \cdot \text{temp} + \varepsilon & \text{om holiday} = 0\\ (\alpha + \beta_2) + \beta_1 \cdot \text{temp} + \varepsilon & \text{om holiday} = 1 \end{cases}$$

Mattias Villani

Binära förklarande variabler

Parameter Estimates									
Variable	DF	Parameter Estimate	Standard Error	t Value	Pr > t	95% Confidence Limits			
Intercept	1	1239.00123	161.53482	7.67	<.0001	921.87157	1556.13090		
temp	1	6625.45780	304.88015	21.73	<.0001	6026.90857	7224.00704		
holiday	1	-584.91862	333.87396	-1.75	0.0802	-1240.38930	70.55207		

Mattias Villani

ST1230

Säsongsrensning med regression - kvartalsdata

■ Skatta regression med trendmodell + kvartalsdummies:

$$y_t = a + b \cdot t + c_1 \cdot D_{1t} + c_2 \cdot D_{2t} + c_3 \cdot D_{3t}$$

$$D_{1t} = \begin{cases} 1 & \text{om observationen vid tidpunkt } t \text{ är kvartal 1} \\ 0 & \text{annars} \end{cases}$$

$$D_{2t} = \begin{cases} 1 & \text{om observationen vid tidpunkt } t \text{ är kvartal 2} \\ 0 & \text{annars} \end{cases}$$

$$D_{3t} = \begin{cases} 1 & \text{om observationen vid tidpunkt } t \text{ är kvartal 3} \\ 0 & \text{annars} \end{cases}$$

Mattias Villani

ST123G

Säsongsrensning med regression - månadsdata

Skatta regression med trendmodell + månadsdummies:

$$y_t = a + b \cdot t + c_1 \cdot D_{1t} + c_2 \cdot D_{2t} + \ldots + c_{11} \cdot D_{11t}$$
  $D_{kt} = egin{cases} 1 & ext{om observationen vid tidpunkt } t ext{ är månad nr } k \ 0 & ext{annars} \end{cases}$

Multiplikativ modell: logga y_t .

Airline passenger data - säsongsdummies

Year	nPass	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	D
1949-01-01	112	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1949-02-01	118	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1949-03-01	132	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1949-04-01	129	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1949-05-01	121	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
1949-06-01	135	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
1949-07-01	148	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
1949-08-01	148	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
1949-09-01	136	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
1949-10-01	119	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
1949-11-01	104	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
1949-12-01	118	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
1950-01-01	115	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1950-02-01	126	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
							•						
	:												
1960-11-01	390	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
1960-12-01	432	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Mattias Villani

Säsongsrensning med regression

■ Skatta regression med trendmodell + kvartalsdummies:

$$y_t = a + b \cdot t + c_1 \cdot D_{1t} + c_2 \cdot D_{2t} + c_3 \cdot D_{3t}$$

- Uttrycket $a + b \cdot t$ är inte trendkomponenten. Lutningen b är korrekt, men a är interceptet under vintern.
- Den genomsnittliga trenden:

$$y_t = a_0 + b \cdot t$$

Vi vet att:

$$\bar{y} = a_0 + b \cdot \bar{t}$$

 $a_0 = \bar{y} - b \cdot \bar{t}$

Säsongen som avvikelse från trenden

$$\begin{split} S_1 &= \mathsf{a} + c_1 - \mathsf{a}_0 \text{ (vår)} \\ S_2 &= \mathsf{a} + c_2 - \mathsf{a}_0 \text{ (sommar)} \\ S_3 &= \mathsf{a} + c_3 - \mathsf{a}_0 \text{ (höst)} \\ S_4 &= \mathsf{a} - \mathsf{a}_0 \text{ (vinter)} \end{split}$$

	Coef.	Std. Error	t	Pr(> t)	Lower 95%	Upper 95%
(Intercept)	54.3277	8.65118	6.28	<1e-08	37.2135	71.4418
time	2.66033	0.0529682	50.23	<1e-86	2.55555	2.76511
Jan	9.18029	10.7651	0.85	0.3953	-12.1156	30.4761
Feb	-0.230041	10.7623	-0.02	0.9830	-21.5205	21.0604
Mar	32.2763	10.7598	3.00	0.0032	10.9908	53.5618
Apr	26.5326	10.7576	2.47	0.0149	5.25147	47.8138
May	28.6223	10.7557	2.66	0.0088	7.34501	49.8996
Jun	65.7953	10.754	6.12	<1e-07	44.5214	87.0692
Jul	102.802	10.7525	9.56	<1e-16	81.5305	124.073
Aug	99.8913	10.7514	9.29	<1e-15	78.6225	121.16
Sep	48.5643	10.7505	4.52	<1e-04	27.2974	69.8313
0ct	10.0707	10.7498	0.94	0.3506	-11.195	31.3363
Nov	-26.3397	10.7494	-2.45	0.0156	-47.6046	-5.07477

$$a_0 = \bar{y} - b \cdot \bar{t} = 280.299 - 2.66033 \cdot 72.5 \approx 87.425$$
. Trend:

$$87.425 + 2.660 \cdot t$$

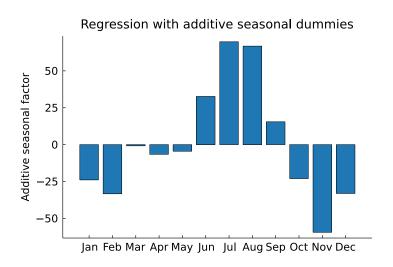
Säsong januari:

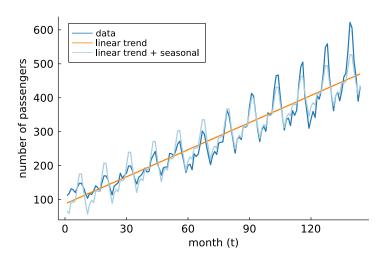
$$S_1 = a + c_1 - a_0 = 54.3277 + 9.18029 - 87.425 \approx -23.917$$

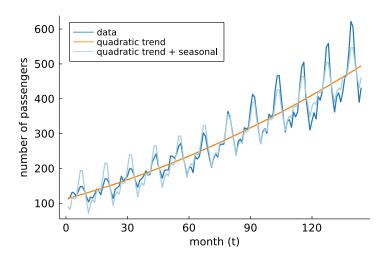
Säsong december:

$$S_{12} = a - a_0 = 54.3277 - 87.425 \approx -33.097$$

Mattias Villani ST123G

Felspecifikation - saknade förklarande variabler

Population:

$$y = \alpha + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \varepsilon$$

Skattad modell korrekt specificerad. Väntevärderiktiga:

$$\mathbb{E}(a) = \alpha$$
, $\mathbb{E}(b_1) = \beta_1$ och $\mathbb{E}(b_2) = \beta_2$

Skattad modell missar att ta med x₂

$$y = a + b_1 x_1 + \varepsilon$$

Bias

$$E(b_1) \neq \beta_1$$

- Storleken på biasen beror på korrelationen mellan x_1 och x_2 .
- $\blacksquare$ x_1 plockar upp variation i y som egentligen förklaras av x_2 .

Interaktioner

Additiv modell:

$$y = \alpha + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \varepsilon$$

Modell med interaktion:

$$y = \alpha + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_1 + \beta_3 x_1 \cdot x_2 + \varepsilon$$

Modell med interaktion med dummy variabel (d)

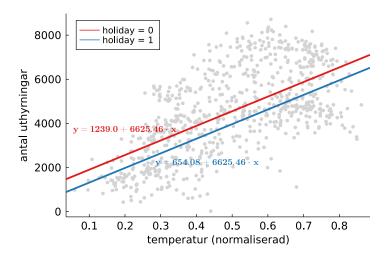
$$y = \alpha + \beta_1 x + \beta_2 d + \beta_3 x \cdot d + \varepsilon$$

Regressionslinjerna är inte längre parallella:

$$d = 0$$
: $y = \alpha + \beta_1 x + \varepsilon$
 $d = 1$: $y = (\alpha + \beta_2) + (\beta_1 + \beta_3) \cdot x + \varepsilon$

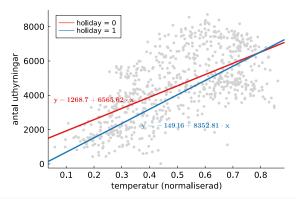
cykelhyrningar - dummy utan interaktion

Mattias Villani

ST1230

cykelhyrningar - dummy med interaktion

nRides ~ 1 + temp + holiday + temp & holiday

Coefficients:

	Coef.	Std. Error	t	Pr(> t)	Lower 95%	Upper 95%
(Intercept) temp holiday temp & holiday	1268.7 6565.62 -1417.85 1787.19	310.092 857.484	7.74 21.17 -1.65 1.05		946.809 5956.84 -3101.29 -1539.88	1590.59 7174.4 265.585 5114.26

Mattias Villani

ST123